



Кафедра кримінального та адміністративного права

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Порівняльне кримінальне право

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	293 Міжнародне право
Освітня програма	Міжнародне право
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Київ 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «**Порівняльне кримінальне право**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **29 Міжнародні відносини** спеціальності **293 Міжнародне право** освітньої програми **Міжнародне право**.

Розробник: Красноборов О.В., кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального та адміністративного права

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри кримінального та адміністративного права протокол № 2 від 24 листопада 2020 р.

Завідувач кафедри _____ Вереша Р.В.

Схвалено Науково-методичною радою Академії адвокатури України

Голова НМР професор Гончаренко С.В.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2	–
Кількість модулів – 2	Семестр:	
для денної форми навчання:	4	–
Аудиторних* – 30	Лекції:	
самостійної роботи студента – 60	20	–
Вид підсумкового контролю: залік	Практичні (семінарські):	
Форма підсумкового контролю: усна	10	–
	Самостійна робота:	
	60	–

* В умовах карантину аудиторні заняття та усна форма контролю здійснюються із застосуванням технології відеоконференцз'язку на платформі *Google Workspace for Education* із забезпеченням надійної автентифікації студентів.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Порівняльне кримінальне право**» є вивчення основних кримінально-правових інститутів іноземних держав, принципів їх побудови, а також практики застосування законодавчих приписів та положень інших джерел кримінального права.

Відповідно до **освітньої програми**, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності	ЗК-1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-2 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, застосовувати знання у практичних ситуаціях, знання та розуміння професійної діяльності. ЗК-4 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації, в тому числі «великих даних» (big data), з різних джерел із дотриманням етичних та правових норм у поєднанні з навичками використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК-5 Здатність працювати як автономно, так і у команді, здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК-7 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина.
--------------------------------	---

Фахові компетентності	ФК-4 Здатність захищати національні інтереси власної держави за допомогою міжнародно-правових інструментів. ФК-5 Вміння характеризувати природу та джерела зовнішньої політики держави, еволюцію підходів до формування та здійснення зовнішньої політики, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики, а також здійснювати інформаційно-аналітичну діяльність в міжнародних відносинах. ФК-6 Здатність передбачати юридичні ризики, пов'язані з множинністю правових систем і юрисдикцій. ФК-8 Здатність розуміти вплив економічних факторів у міжнародній політиці. ФК-10 Знання засад і доктрин національного та міжнародного права, а також змісту ключових правових інститутів, здатність до їх аналізу та прогнозування тенденцій розвитку; уміння використовувати ці знання і навички у практичній діяльності, надавати юридичні висновки й консультації, здійснювати юридичний супровід основних видів міжнародної співпраці та зовнішньоекономічних операцій, розробляти правову позицію в інтересах клієнта, а також контраргументи проти позиції опонентів, вести дискусію й дебати, а також виконувати інші види діяльності юриста з питань: 10.4. українського та (у співпраці з компетентними фахівцями у відповідній галузі) іноземного права, зокрема: 10.4.3. кримінального права та процесу. ФК-14 Знання та розуміння національних інтересів України на міжнародній арені, здатність адаптувати та використовувати міжнародно-правові норми та принципи в національній правовій системі.
------------------------------	--

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Порівняльне кримінальне право» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- Кримінальне право. Загальна частина.
- Правничі системи сучасності.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Міжнародне право», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Мислити абстрактно й аналітично, синтезувати загальні знання насамперед із предметної області для досягнення цілей професійної діяльності, швидко розуміти професійні завдання, оцінювати їхню складність.	ПРН-1
Демонструвати володіння загальнотеоретичними поняттями і категоріями римського приватного права, теорії держави і права, вільно оперувати юридичними поняттями та термінами, орієнтуватися у початкових онтологічних, антропологічних, аксіологічних засадах сутності, походження та цивілізаційного призначення права; розуміти базові теоретико-правові підходи, на основі яких здійснюється тлумачення та застосування норм і принципів права, та визначати тенденції його розвитку.	ПРН-2

Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, зокрема, з історичних та філософських наукових джерел, аналізувати їх та узагальнювати у відповідності до наукових критеріїв, використовувати базові методи історії та філософії при виконанні професійних задач, формулювати юридичні питання в абстрактно-теоретичному рівні.	ПРН-3
Швидко знаходити потрібну інформацію, обробляти й аналізувати її, оцінювати за достовірністю та релевантністю, аналізувати зібрану й оброблену інформацію про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, складати аналітичні довідки, звіти й інші форми представлення результатів аналізу з правильним оформленням посилань на норми міжнародного та національного (українського та закордонного) права.	ПРН-5
Демонструвати концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень міжнародного права (публічного та приватного), порівняльного законодавства, національного права, ускладненого іноземним елементом, виявляти в подіях і фактах міжнародного життя тенденції та закономірності, формулювати їх та визначати пов'язані з ними майбутні можливості й ризики.	ПРН-10
Пропонувати юридичний інструментарій забезпечення інтересів держави; працюючи в групі та під керівництвом, активно відстоювати їх за допомогою такого інструментарію, передбачати й формулювати юридичні ризики тих або інших дій з урахуванням множинності правових систем і юрисдикцій.	ПРН-13

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Порівняльне кримінальне право**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати основні поняття і термінологію за національним і іноземним кримінальним правом.	ПРН-2
Розуміти теоретичні основи побудови кримінально-правових інститутів в існуючих правових системах сучасного світу.	ПРН-2
Розуміти базові положення кримінального законодавства і практики його застосування в Україні та іноземних державах.	ПРН-2
Швидко розуміти підстави кримінальної відповідальності, визначені кримінальним законодавством іноземних держав, на конкретних прикладах.	ПРН-1
Розуміти систему Особливої частини кримінального права окремих іноземних та вміти швидко знаходити потрібні правові норми й аналізувати їх.	ПРН-5
Уміти застосовувати передбачені кримінальним правом відповідної держави правові норми, що передбачають підстави і умови звільнення від кримінальної відповідальності або покарання, у конкретних практичних ситуаціях.	ПРН-10
Аналізувати юридичні казуси, посилаючись на відповідні кримінально-правові норми (кодекси, закони, статuti та ін.) України та іноземних держав, судову практику, інші джерела.	ПРН-3
Формулювати і аргументувати власну точку зору щодо спірних питань науки кримінального права України та іноземних держав.	ПРН-13

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- залік;
- тести;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виконання практичних завдань, виступи на семінарських заняттях, проведення колоквиумів тощо.

Форма модульного контролю: усна форма та/або тестування.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Залік
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	
Практичні (семінарські) заняття	4	20	1	5	
Самостійна робота		8		2	
Модульне контрольне оцінювання	1	5	1	5	
Разом		33		12	20

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ, виконання письмового завдання	Критерії оцінювання
5	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, правильно відповідає на усі додаткові запитання викладача.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому

	обов'язкову літературу, відповідає на усі додаткові запитання викладача, але при цьому не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
3	У цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, відповідає частково на усі додаткові запитання викладача, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
2	Не у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, практичних завдань та додаткових запитань викладача, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки.
1	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань, практичних завдань та додаткових запитань викладача.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, передбаченого цією робочою програмою. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за залік, – 20.

Підсумкова оцінка розраховується відповідно до кількості балів, отриманих студентом під час поточного контролю, модульного контрольного оцінювання та самостійної роботи, з додаванням балів за залік.

Шкала ECTS	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	50-65 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	42-49 балів	Добре - високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	39-41 балів	
D	34-38 Балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	30-33 балів	
FX	20-29 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	0-19 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Організація та здійснення діяльності при викладанні навчальної дисципліни «Порівняльне кримінальне право» здійснюються на основі комплексного підходу з використанням таких методів навчання: лекційні заняття, практичні (семінарські) заняття, розбір конкретних ситуацій, семінари-дискусії, колоквиуми, презентації-виступи, мозкові атаки, самонавчання тощо.

7. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Кримінально-правові системи в сучасному світі.

1. Зміст поняття «правова система», «правова сім'я» відмежування від інших суміжних категорій. Види правових систем сучасності.
2. Особливості романо-германської правової сім'ї.
3. Особливості англо-американської правової сім'ї.
4. Особливості правових систем змішаного типу:
 - 1) правова група конвергенції англо-американської і романо-германської правових сімей;
 - 2) правова група конвергенції англо-американської правової сім'ї та мусульманської правової групи;
 - 3) правова група конвергенції романо-германської правової сім'ї та мусульманської правової групи.

Тема 2. Поняття кримінального правопорушення за кримінальним правом України та іноземних держав.

1. Загальне розуміння кримінально протиправного діяння, його законодавче або доктринальне визначення; класифікація кримінальних правопорушень.
2. Структура кримінального правопорушення: *actus reus* і *mens rea*; сувора відповідальність (*strict liability*) і відповідальність юридичних осіб.
3. Особливості романо-германської правової сім'ї. Відмінності у вченні про злочин в кримінальному праві Німеччини та Франції.
4. Кримінальне право Німеччини: визначення кримінально-караного діяння (*Strafttat*), класифікація останніх на злочини (*Verbrechen*) і проступки (*Vergehen*).
5. Порівняльно-правовий аналіз визначення кримінального правопорушення в різних кримінально-правових системах.

Тема 3. Поняття вини за кримінальним правом України і іноземних держав.

1. Концепції вини в кримінальному праві.
2. Вина як підстава кримінальної відповідальності і як родове поняття умислу і необережності.
3. Поняття, форми і види вини у кримінальному праві України, ФРН, Франції, Польщі, Чехії, Австрії, Іспанії, КНР, Англії, США, Японії, Афганістану.
4. Сувора і субститутивна відповідальність в Англії і США.

Тема 4. Суб'єкт кримінального правопорушення за кримінальним правом України та іноземних держав.

1. Поняття суб'єкта кримінального правопорушення за кримінальним правом України та іноземних держав.
2. Мінімальний вік настання кримінальної відповідальності.
3. Поняття неосудності за кримінальним правом України та іноземних держав.

4. Критерії неосудності. Теорії неосудності в кримінальному праві США.
 5. Поняття і критерії зменшеної осудності.
 6. Кримінальна відповідальність юридичних осіб в іноземному кримінальному праві.
- Поняття корпоративної відповідальності за КК Швеції.

Тема 5. Поняття співучасті за кримінальним правом України та іноземних держав.

1. Поняття та ознаки співучасті у кримінальному праві держав романо-германської та англо-американської правових сімей.
2. Співучасть у необережному злочині за кримінальним правом Англії, США і Франції.
3. Особливості «необережного» співучасті в кримінальному законодавстві Польщі, Данії, Швеції.
4. Види і форми співучасті за кримінальним правом України, ФРН, Франції, Іспанії, Польщі, Чехії, Швеції, США.
5. Види співучасників злочину в кримінальному праві Республіки Білорусь, Іспанії, Франції, США.
6. Відповідальність співучасників кримінального правопорушення за кримінальним правом України та іноземних держав. Акцесорна концепція співучасті. Концепція самостійної відповідальності співучасників.

Тема 6. Незакінчена кримінально протиправна діяльність за кримінальним правом України та іноземних держав.

1. Стадії вчинення кримінального правопорушення: поняття, ознаки, види.
2. Готування до кримінального правопорушення: поняття та ознаки.
3. Замах на кримінальне правопорушення та його види. Відмежування замаху на кримінальне правопорушення від готування до кримінального правопорушення.
4. Вирішення питань караності за готування та замах на кримінального правопорушення.

Тема 7. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння за кримінальним правом України та іноземних держав.

1. Поняття обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння (кримінальну відповідальність) за кримінальним правом України і деяких іноземних держав.
2. Поняття та система обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.
3. Особливості закріплення цих обставин у КК та конституційно-правових, цивільно-правових, кримінально-процесуальних актах ФРН.
4. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння в мусульманській кримінально-правовій системі.
5. Необхідна оборона, її законодавче конструювання в кримінальному праві різних іноземних держав.
6. Інші обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння: затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення, виконання наказу або розпорядження, фізичний чи психічний примус, виправданий ризик та ін.

Тема 8. Поняття, система і види покарань, інших заходів кримінальної відповідальності за кримінальним правом України та іноземних держав.

1. Поняття, ознаки та мета покарання. Різноманітність підходів до визначення поняття і мети покарання в кримінальному праві іноземних держав.
2. Закріплення мети покарання крім КК і в Конституції (Іспанія, Італія), КПК (Франція).
3. Основні теорії покарання: абсолютні, відносні та змішані (ФРН); відплати, виправлення та залякування для попередження злочинів (превенція: загальна та спеціальна) у державах англо-американської правової системи.

4. Види мети покарання за Законом про кримінальне правосуддя 2003 р. в Англії. Різні підходи до поняття та мети покарання представників неокласицизму та «нового соціального захисту» у Франції.

5. Види мети покарання в мусульманській кримінально-правовій системі. Кара як зміст покарання. Система покарань. Поділ покарань на основні, додаткові та змішані.

Модуль 2

Тема 9. Система Особливої частини кримінального права в Україні та сучасних іноземних державах.

1. Особлива частина як система кримінально-правових інститутів і норм, що визначають поняття і ознаки конкретних видів кримінально протиправних діянь і покарань за їх вчинення.

2. Злочини проти життя, здоров'я, честі, гідності, особистої свободи в кримінальному законодавстві іноземних держав.

3. Злочини проти громадської безпеки, громадського порядку та здоров'я населення іноземних держав.

4. Злочини проти держави і інтересів служби в кримінальному законодавстві іноземних держав.

Тема 10. Поняття і види кримінальних правопорушень проти власності за кримінальним правом України та іноземних держав.

1. Аналіз кримінально-правової охорони власності за законодавством держав романської правової групи.

2. Німецька правова група: 1) особливості щодо систематизації, наявності складів злочинів не відомих українському кримінальному закону (одержання послуги з використанням обману); 2) особливості щодо окремих юридичних конструкцій злочинів проти власності (юридична конструкція крадіжки є формальною за КК ФРН); 3) особливості щодо конструювання кваліфікованих видів злочинів проти власності; 4) поширення у німецькій кримінально-правовій доктрині щодо розуміння власності «концептуальної відносності у кримінальному праві».

3. Нордична правова група: 1) нетиповість та казуїстичність правових конструкцій; 2) наявність складів злочинів, не відомих КК України (порушення чужого володіння нерухомим майном, незаконне заволодіння будь-яким засобом пересування з механічним приводом); 3) особливості щодо конструювання кваліфікованих видів злочинів проти власності; 4) відмінності щодо систематизації злочинів проти власності.

4. Латиноамериканська правова група.

7.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лекції	Практ./ Сем.з.	Сам.р.
Модуль 1				
Тема 1. Кримінально-правові системи в сучасному світі	9	2	1	6
Тема 2. Поняття кримінального правопорушення за кримінальним правом України та іноземних держав	9	2	1	6
Тема 3. Поняття вини за кримінальним правом України і іноземних держав	9	2	1	6
Тема 4. Суб'єкт кримінального правопорушення за кримінальним правом України та іноземних держав	9	2	1	6
Тема 5. Поняття співучасті за кримінальним правом України та іноземних держав	7	2	1	4
Тема 6. Незакінчена кримінально протиправна діяльність за кримінальним правом України та іноземних держав	11	2	1	8
Тема 7. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння за кримінальним правом України та іноземних держав	7	2	1	4
Тема 8. Поняття, система і види покарань, інших заходів кримінальної відповідальності за кримінальним правом України та іноземних держав	11	2	1	8
Разом за модуль 1	72	16	8	48
Модуль 2				
Тема 9. Система Особливої частини кримінального права в Україні та сучасних іноземних державах	9	2	1	6
Тема 10. Поняття і види кримінальних правопорушень проти власності за кримінальним правом України та іноземних держав	9	2	1	6
Разом за модуль 2	18	4	2	12
Разом за семестр	90	20	10	60

7.3. Теми практичних (семінарських) занять

Модуль 1

Заняття 1:

Тема 1. Кримінально-правові системи в сучасному світі.

1. Зміст поняття «правова система», «правова сім'я» відмежування від інших суміжних категорій. Види правових систем сучасності.

2. Особливості романо-германської правової сім'ї.

3. Особливості англо-американської правової сім'ї.

4. Особливості правових систем змішаного типу:

1) правова група конвергенції англо-американської і романо-германської правових сімей;
2) правова група конвергенції англо-американської правової сім'ї та мусульманської правової групи;

3) правова група конвергенції романо-германської правової сім'ї та мусульманської правової групи.

Тема 2. Поняття кримінального правопорушення за кримінальним правом України та іноземних держав.

1. Загальне розуміння кримінально протиправного діяння, його законодавче або доктринальне визначення; класифікація кримінальних правопорушень.

2. Структура кримінального правопорушення: *actus reus* і *mens rea*; сувора відповідальність (*strict liability*) і відповідальність юридичних осіб.

3. Особливості романо-германської правової сім'ї. Відмінності у вченні про злочин в кримінальному праві Німеччини та Франції.

4. Кримінальне право Німеччини: визначення кримінально-караного діяння (*Strafttat*), класифікація останніх на злочини (*Verbrechen*) і проступки (*Vergehen*).

5. Порівняльно-правовий аналіз визначення кримінального правопорушення в різних кримінально-правових системах.

Заняття 2:

Тема 3. Поняття вини за кримінальним правом України і іноземних держав.

1. Концепції вини в кримінальному праві.

2. Вина як підстава кримінальної відповідальності і як родове поняття умислу і необережності.

3. Поняття, форми і види вини у кримінальному праві України, ФРН, Франції, Польщі, Чехії, Австрії, Іспанії, КНР, Англії, США, Японії, Афганістану.

4. Сувора і субститутивна відповідальність в Англії і США.

Тема 4. Суб'єкт кримінального правопорушення за кримінальним правом України та іноземних держав.

1. Поняття суб'єкта кримінального правопорушення за кримінальним правом України та іноземних держав.

2. Мінімальний вік настання кримінальної відповідальності.

3. Поняття неосудності за кримінальним правом України та іноземних держав.

4. Критерії неосудності. Теорії неосудності в кримінальному праві США.

5. Поняття і критерії зменшеної осудності.

6. Кримінальна відповідальність юридичних осіб в іноземному кримінальному праві. Поняття корпоративної відповідальності за КК Швеції.

Заняття 3:

Тема 5. Поняття співучасті за кримінальним правом України та іноземних держав.

1. Поняття та ознаки співучасті у кримінальному праві держав романо-германської та англо-американської правових сімей.
2. Співучасть у необережному злочині за кримінальним правом Англії, США і Франції.
3. Особливості «необережного» співучасті в кримінальному законодавстві Польщі, Данії, Швеції.
4. Види і форми співучасті за кримінальним правом України, ФРН, Франції, Іспанії, Польщі, Чехії, Швеції, США.
5. Види співучасників злочину в кримінальному праві Республіки Білорусь, Іспанії, Франції, США.
6. Відповідальність співучасників кримінального правопорушення за кримінальним правом України та іноземних держав. Акцесорна концепція співучасті. Концепція самостійної відповідальності співучасників.

Тема 6. Незакінчена кримінально протиправна діяльність за кримінальним правом України та іноземних держав.

1. Стадії вчинення кримінального правопорушення: поняття, ознаки, види.
2. Готування до кримінального правопорушення: поняття та ознаки.
3. Замах на кримінальне правопорушення та його види. Відмежування замаху на кримінальне правопорушення від готування до кримінального правопорушення.
4. Вирішення питань караності за готування та замах на кримінального правопорушення.

Заняття 4:

Тема 7. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння за кримінальним правом України та іноземних держав.

1. Поняття обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння (кримінальну відповідальність) за кримінальним правом України і деяких іноземних держав.
2. Поняття та система обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.
3. Особливості закріплення цих обставин у КК та конституційно-правових, цивільно-правових, кримінально-процесуальних актах ФРН.
4. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння в мусульманській кримінально-правовій системі.
5. Необхідна оборона, її законодавче конструювання в кримінальному праві різних іноземних держав.
6. Інші обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння: затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення, виконання наказу або розпорядження, фізичний чи психічний примус, виправданий ризик та ін.

Тема 8. Поняття, система і види покарань, інших заходів кримінальної відповідальності за кримінальним правом України та іноземних держав.

1. Поняття, ознаки та мета покарання. Різноманітність підходів до визначення поняття і мети покарання в кримінальному праві іноземних держав.
2. Закріплення мети покарання крім КК і в Конституції (Іспанія, Італія), КПК (Франція).
3. Основні теорії покарання: абсолютистські, відносні та змішані (ФРН); відплати, виправлення та залякування для попередження злочинів (превенція: загальна та спеціальна) у державах англо-американської правової системи.
4. Види мети покарання за Законом про кримінальне правосуддя 2003 р. в Англії. Різні підходи до поняття та мети покарання представників неокласицизму та «нового соціального захисту» у Франції.
5. Види мети покарання в мусульманській кримінально-правовій системі. Кара як зміст покарання. Система покарань. Поділ покарань на основні, додаткові та змішані.

Модуль 2

Заняття 5:

Тема 9. Система Особливої частини кримінального права в Україні та сучасних іноземних державах.

1. Особлива частина як система кримінально-правових інститутів і норм, що визначають поняття і ознаки конкретних видів кримінально протиправних діянь і покарань за їх вчинення.
2. Злочини проти життя, здоров'я, честі, гідності, особистої свободи в кримінальному законодавстві іноземних держав.
3. Злочини проти громадської безпеки, громадського порядку та здоров'я населення іноземних держав.
4. Злочини проти держави і інтересів служби в кримінальному законодавстві іноземних держав.

Тема 10. Поняття і види кримінальних правопорушень проти власності за кримінальним правом України та іноземних держав.

1. Аналіз кримінально-правової охорони власності за законодавством держав романської правової групи.
2. Німецька правова група: 1) особливості щодо систематизації, наявності складів злочинів не відомих українському кримінальному закону (одержання послуги з використанням обману); 2) особливості щодо окремих юридичних конструкцій злочинів проти власності (юридична конструкція крадіжки є формальною за КК ФРН); 3) особливості щодо конструювання кваліфікованих видів злочинів проти власності; 4) поширення у німецькій кримінально-правовій доктрині щодо розуміння власності «концептуальної відносності у кримінальному праві».
3. Нордична правова група: 1) нетиповість та казуїстичність правових конструкцій; 2) наявність складів злочинів, не відомих КК України (порушення чужого володіння нерухомим майном, незаконне заволодіння будь-яким засобом пересування з механічним приводом); 3) особливості щодо конструювання кваліфікованих видів злочинів проти власності; 4) відмінності щодо систематизації злочинів проти власності.
4. Латиноамериканська правова група.

7.4. Самостійна робота

Самостійна робота студента передбачає опрацювання навчального матеріалу лекційних занять, підготовку до практичних (семінарських) занять, а також самостійне опрацювання додаткового навчального матеріалу до окремих модулів або тем у вільний від аудиторних занять час, виконання домашнього завдання тощо. У рамках самостійної роботи здобувач вищої освіти може за погодженням із викладачем підготувати доповідь (презентацію) для виступу на семінарському занятті за обраною ним темою, що відповідає тематиці семінарського заняття, або із числа запропонованих:

1. Аналіз кримінально-правової охорони власності за законодавством держав романської правової групи.
2. Кримінально-правова охорона за КК Франції, держав Бенілюксу.
3. Особливості кримінального права Іспанії, Італії, Португалії.
4. Сучасні тенденції судової практики щодо кваліфікації діянь, спрямованих на об'єкти віртуального світу.
5. Конструювання кваліфікованих видів злочинів проти власності за кримінальним правом Німецької правової групи.
6. Джерела кримінального права іноземних держав.

7. Джерела кримінального права Республіки Сінгапур.
8. Поняття злочинного діяння. Вина й осудність за кримінальним правом держав конвергенції романо-германської і мусульманської правової сім'ї.
9. Стадії вчинення злочину за кримінальним правом КНР.
10. Інститут співучасті за кримінальним правом Англо-американської правової сім'ї.
11. Обставини, що виключають злочинність діяння за кримінальним правом держав пострадянського простору.
12. Структура та особливості змісту КК Республіки Індія.
13. Коран як основне джерело кримінального права Саудівської Аравії.
14. Поняття та види покарань за кримінальним правом держав мусульманської правової сім'ї.
15. Окремі види покарань у кримінальному праві сучасних іноземних держав.
16. Заходи безпеки у кримінальному праві сучасних іноземних держав.
17. Умовне осудження (пробація) і види звільнення від покарання за кримінальним правом деяких іноземних держав.
18. Нордична правова група: не типовість та казуїстичність правових конструкцій.
19. Латиноамериканська правова група: обманне заволодіння чужим майном з використанням фіктивного імені, фіктивних анкетних даних.
20. Особливості щодо конструювання кваліфікованих видів злочинів проти особи за КК Франції.

Основна література

1. Вереша Р. В. Кримінальне право України. Загальна частина : навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 320 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk780830.pdf> (дата звернення: 20.10.2020).
2. Житний О. О. Кримінальне право України в міжнародному вимірі (порівняльно-правовий аналіз) : монографія. – Харків: Одіссей, 2013. – 376 с.
3. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник / за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. – 5-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2015. 680 с.
4. Уголовное право зарубежных стран. Общая и Особенная части : учебник для магистров / под ред. Н. Е. Крыловой. – 4-е изд., перераб. и доп. Москва: Юрайт, 2015. 1054 с.
5. Хавронюк М. І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації. Київ: Юрисконсульт, 2006. 1048 с.

Допоміжна література

1. Додонов В. Н. Сравнительное уголовное право. Общая часть : монография. Москва: Юрлитинформ, 2009. 448 с.
2. Зубкова В. И. Уголовное законодательство европейских стран: сравнительно-правовое исследование : монография. Москва: Юрлитинформ, 2013. 326 с.
3. Марченко М. Н. Сравнительное правоведение. Общая часть : учебник для юридических вузов. Москва: Зерцало, 2001. 560 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Наукова бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://library.nlu.edu.ua> (дата звернення: 19.10.2020).
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua> (дата звернення: 19.10.2020).
3. Офіційний вебпортал парламенту України «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 19.10.2020).
4. Підручники для студентів онлайн. URL: <https://stud.com.ua> (дата звернення: 19.10.2020).

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 2020 / 2021 н.р. без змін; зі змінами
(потрібне підкреслити)

протокол № 2 від «24» листопада 2020 р.

Завідувач кафедри _____ Р.В. Вереша
(підпис) (Прізвище ініціали)